

Prof. ucz. dr hab. Piotr Zapadka
Kierownik Katedry Prawa Finansowego
WPiA UKSW

Recenzja dorobku dr Pawła Szcześniaka w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego

I. Zdanie wstępne

Zanim przejdę do szczegółowej analizy dorobku dr Pawła Szcześniaka (dalej zwanego „*Habilitantem*”), już w tym miejscu pragnę wyraźnie podkreślić, iż moja ocena tego dorobku Habilitanta jest oceną w pełni **pozytywną**.

Powyższe wynika z faktu, iż w przypadku Habilitanta mamy do czynienia z osobą, którą jest najlepszym przykładem naukowca we współczesnym (nowoczesnym) znaczeniu tego słowa, a który jest w stanie sprostać wyzwaniom stojącym przed współczesną nauką i to w wielu jej obszarach. Ujmujące w tym przypadku jest szczególnie spójne, konsekwentne i niezwykle systematyczne połączenie aktywności i dorobku naukowego Habilitanta, z Jego aktywnością dydaktyczną, aktywnością okołonaukową (popularyzacyjną), angażowaniem się w projekty natury zawodowej i jednocześnie dbałość o najwyższy poziom współpracy międzynarodowej, tzw. obieg naukowy, aktywność konferencyjną, jak i – co jest wymogiem współczesności – koncentracja na danych naukometrycznych.

Powyższe łącznie daje podstawę do przyjęcia, iż dorobek Habilitanta spełnia wszystkie kryteria wymagane właściwymi przepisami prawa – co w pełni uzasadnia nadanie dr Pawłowi Szcześniakowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

II. Podstawa prawna sporządzenia recenzji

Niniejsza recenzja dorobku Habilitanta sporządzona została w ramach postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego Habilitantowi, w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki prawne i powierzenia mi funkcji recenzenta na podstawie uchwały nr 357.I/2023 Rady Naukowej Instytutu Nauk Prawnych WPiA UMCS z dnia 22.11.2023 r. – zgodnie z właściwymi przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668) (dalej zwanej „*p.s.w.n.*”). Recenzja sporządzona została w oparciu o informacje zawarte w autoreferacie oraz innych dokumentach przedłożonych do wniosku Habilitanta z dnia 26 czerwca 2023 r., wykazujących całość dorobku naukowego Habilitanta, ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięcia naukowego, będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, tj. autorstwa recenzowanej monografii naukowej pt.: *Zgrupowania solidarnościowe banków spółdzielczych. Konstrukcja normatywna*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2022, ss. 552, ISBN: 978-83-8291-033-9 (dalej zwanej: „*Monografia*”).

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ul. Wóycickiego 1/3, 01-938 Warszawa | +48 22 569 96 50

wpia@uksw.edu.pl | www.wpia.uksw.edu.pl

III. Wymogi formalne nadania stopnia doktora habilitowanego

3.1 Wymóg posiadania stopnia naukowego doktora - art. 219 ust. 1 pkt 1 p.s.w.n.

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 1 p.s.w.n. stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która posiada stopień doktora.

W przedmiotowym przypadku warunek ten został spełniony, albowiem Habilitant udokumentował uzyskanie stopnia doktora nauk prawnych nadanego uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej z dnia 15 listopada 2017 r. na podstawie obronionej z wyróżnieniem rozprawy doktorskiej pt. *Środki przymusowej restrukturyzacji banku w polskim porządku prawnym*. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Antoni Hanusz, a recenzentkami – dr hab. Anna Jurkowska-Zeidler, prof. UG, oraz dr hab. Patrycja Zawadzka, prof. UW r.

3.2 Wymóg posiadania dorobku stanowiącego znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny - art. 219 ust. 1 pkt 2 p.s.w.n.

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 p.s.w.n. stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie ze stosownymi przepisami.

Po pierwsze, Habilitant wypełnił przywołany powyżej wymóg posiadania co najmniej 1 monografii naukowej, którą jest monografia *Zgrupowania solidarnościowe banków spółdzielczych. Konstrukcja normatywna*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2022, ss. 552, ISBN: 978-83-8291-033-9.

Po drugie zaś, dorobek Habilitanta – w zakresie wykraczającym poza powyższą Monografię – stanowi w mojej ocenie znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne.

W przedmiotowym przypadku warunek ten także został spełniony (o czym szerzej poniżej).

3.3. Wymóg udokumentowania istotnej aktywności naukowej - art. 219 ust. 1 pkt 3 p.s.w.n.

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 3 p.s.w.n. stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

W przedmiotowym przypadku warunek ten także został spełniony (o czym szerzej poniżej).

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ul. Wóycickiego 1/3, 01-938 Warszawa | +48 22 569 96 50

wpia@uksw.edu.pl | www.wpia.uksw.edu.pl

IV. Ocena Monografii

Przedłożona do oceny Monografia dotyczy problematyki zgrupowań solidarnościowych banków spółdzielczych w ujęciu normatywnym.

Zarówno wybór tematyki tej pracy, jak i jej znaczenie dla sektora bankowości spółdzielczej – lub szerzej – sektora bankowego, są bardzo trafne i ważne.

Monografia jest znakomicie przygotowana pod względem warsztatu naukowego, metodologii badań naukowych, a także sposobu i doboru źródeł.

Według Habilitanta, zgrupowania solidarnościowe banków spółdzielczych są traktowane jako struktura samodzielnych przedsiębiorców, którzy zachowują swoją odrębność pod względem prawnym – z czym należy się zgodzić. Banki spółdzielcze tworzące zgrupowanie pozostają samodzielnymi podmiotami prawa, nie mniej, między stronami zgrupowania istnieją więzi o charakterze umownym. Zasadniczym elementem, który został zbadany w treści Monografii, jest zatem treść tego stosunku, a więc prawa i obowiązki stron umowy zgrupowania solidarnościowego. W Monografii przyjęto, że stronami tej umowy są przede wszystkim banki spółdzielcze jako uczestnicy oraz instytucja centralna kierująca zgrupowaniem.

Habilitant trafnie wyróżnił dwa modele zgrupowań banków spółdzielczych. Podział zgrupowań w ujęciu abstrakcyjnym na model podstawowy lub zintegrowany jest bowiem uzależniony od cech stosunku prawnego łączącego banki spółdzielcze. Zaproponowane rozróżnienie wynika przede wszystkim z norm prawa Unii Europejskiej. Modele, o których mowa, recypowane przez prawodawcę unijnego, są w istocie odzwierciedleniem doświadczeń związanych z kształtowaniem się organizacji zgrupowań banków spółdzielczych w niektórych państwach członkowskich. Model podstawowy cechuje się ograniczonym zakresem współpracy między bankami spółdzielczymi. Podmiot kierujący takim zgrupowaniem podejmuje wobec uczestników przede wszystkim czynności o charakterze rozliczeniowym, technicznym, informacyjnym lub kontrolnym. Model ten można więc nazwać zgrupowaniem organizacyjnym. Z kolei stosunki prawne zachodzące w modelu zintegrowanym odznaczają się wzmocnioną formą współpracy, centralizacją oraz trwałością. Istnienie obowiązku tworzenia mechanizmów zapewniających płynność i wypłacalność, który spoczywa na wszystkich uczestnikach, sprawia, że ten rodzaj współdziałania można nazwać zgrupowaniem solidarnościowym. Stosunki prawne między uczestnikami zgrupowań solidarnościowych charakteryzują się bowiem wzmocnioną formą współpracy i samopomocy. Uczestnicy zgrupowania pozostają przy tym pod wspólnym kierownictwem realizowanym przez instytucję centralną.

Habilitant słusznie zauważył, iż podstawowym aktem prawnym znajdującym zastosowanie w odniesieniu do zgrupowań solidarnościowych banków spółdzielczych jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, jak i inne akty prawa unijnego. Na system regulacji zgrupowań solidarnościowych banków spółdzielczych wpływa także prawo krajowe. W polskim porządku prawnym przepisy dotyczące zgrupowań, o których mowa, zostały wprowadzone na mocy ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz na mocy niektórych innych ustaw.

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ul. Wóycickiego 1/3, 01-938 Warszawa | +48 22 569 96 50

wpia@uksw.edu.pl | www.wpia.uksw.edu.pl

Należy bardzo dobrze ocenić zarysowany przez Habilitanta problem naukowy, jakim jest ocena konstrukcji normatywnej zgrupowań solidarnościowych banków spółdzielczych, a która dotyczy analizy stosunków prawnych zachodzących w tych zgrupowaniach w świetle prawa polskiego i unijnego. Opracowanie tej problematyki jest szczególnie istotne ze względu na doniosłość dla ochrony stabilności krajowego sektora banków spółdzielczych. Banki spółdzielcze wyróżniają się bowiem większą odpornością na czynniki związane z dekonstrukcją gospodarczą niż inne rodzaje banków, np. banki w formie spółek akcyjnych pozostające w powiązaniach kapitałowych w ramach holdingów. Funkcjonowanie banków spółdzielczych może zatem sprzyjać zachowaniu różnorodności podmiotów świadczących czynności depozytowo-kredytowe, a także utrzymaniu bezpieczeństwa i stabilności rynków finansowych. Choć problemy dotyczące zgrupowań solidarnościowych banków spółdzielczych stanowią przedmiot naukowego, jak również społecznego zainteresowania, nie zostały dotychczas w wystarczającym stopniu rozwiązane. Założeniem Monografii było więc odzwierciedlenie i uzupełnienie obiektywnych braków w dotychczasowej wiedzy. Próba całościowego monograficznego przedstawienia problematyki konstrukcji normatywnej zgrupowań solidarnościowych banków spółdzielczych miała na celu wypełnienie dostrzeżonej przez Habilitanta luki badawczej.

W przedmiotowej Monografii teza, która została poddana weryfikacji, jest twierdzenie, że tworzenie zgrupowań solidarnościowych zapewnia zdolność wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych przez banki spółdzielcze lub zrzeszające, będące uczestnikami tych zgrupowań. Regulacja dotycząca zgrupowań solidarnościowych wpływa więc na zwiększenie bezpieczeństwa i stabilności krajowego rynku finansowego, chroniąc interes publiczny.

Zweryfikowanie przez Habilitanta wskazanej wyżej tezy byłoby niemożliwe bez określenia zarówno głównego celu badań, jak i celów szczegółowych. Za główny cel pracy przyjęto analizę konstrukcji normatywnej stosunku zgrupowania solidarnościowego banków spółdzielczych w polskim porządku prawnym. Ukazanie istoty i elementów stosunku zgrupowania solidarnościowego wymagało realizacji celów szczegółowych. Podstawowa koncepcja pracy implikowała konieczność przedstawienia sposobu realizacji zasady samoregulacji i samopomocy przez strony stosunku zgrupowania solidarnościowego. O specyfice zgrupowań, o których mowa, decydują stosunki prawne związane z zarządzaniem mechanizmami ochrony płynności oraz wypłacalności, a także ze stosowaniem wewnętrznych środków kontrolnych i nadzorczych. Ustalenia w tym zakresie umożliwiły porównanie stosunku prawnego systemu ochrony oraz stosunku prawnego zrzeszenia zintegrowanego, a w konsekwencji wykazanie cech wspólnych i odrębności tych zgrupowań. Swoistym celem Monografii było zatem skonfrontowanie cech stosunku prawnego systemu ochrony i zrzeszenia zintegrowanego z pojęciem zgrupowania solidarnościowego w ujęciu norm prawa unijnego.

Z tezami, twierdzeniami i wnioskami Habilitanta należy się w pełni zgodzić. Swoją pracę badawczą wykonał Habilitant w bardzo rzetelny sposób, czytelnie określając założenia prowadzonych prac i ich rezultaty. Habilitant wykazał przy tym dojrzałość naukową, poprawną analizę dostępnych źródeł normatywnych i pozanormatywnych, a także komunikatywny język i erudycję prawniczą.

Habilitant wykorzystał w swojej pracy metodę formalno-dogmatyczną, która objęła przede wszystkim interpretację logiczną, a także analizę, argumentację i hermeneutykę. Metoda formalno-dogmatyczna

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ul. Wóycickiego 1/3, 01-938 Warszawa | +48 22 569 96 50

wpia@uksw.edu.pl | www.wpia.uksw.edu.pl

posłużyła do objaśnienia znaczenia terminów prawnych oraz usystematyzowania i ustalenia treści norm prawnych obejmujących zgrupowania solidarnościowe banków spółdzielczych. Dzięki tej metodzie Habilitant dokonał syntezy regulacji dotyczącej instytucjonalnego systemu ochrony oraz zrzeszenia zintegrowanego. Badania, w których wykorzystano metodę formalno-dogmatyczną, umożliwiły krytykę obowiązującego prawa i zaproponowanie wniosków *de lege lata* oraz *de lege ferenda*. Podstawowa metoda zastosowana w omawianej Monografii została uzupełniona wykorzystaniem innych metod naukowych. Zaproponowana w Monografii typologia zgrupowań solidarnościowych banków spółdzielczych została skonfrontowana z rozwiązaniami obowiązującymi w wybranych porządkach prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej. Niezbędne było zatem sięgnięcie do metody porównawczej, która posłużyła do porównania fragmentów różnych porządków prawnych. Porównanie to miało pozwolić na objaśnienie podobieństw i różnic między typami zgrupowań solidarnościowych banków spółdzielczych. Wykorzystanie metody porównawczej umożliwiło sformułowanie ogólnych reguł normujących stosunki prawne w poszczególnych typach zgrupowań solidarnościowych. Oprócz tego objaśnienie specyfiki regulacji prawnej w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej wymagało skrótowego wskazania historycznych uwarunkowań rozwoju banków spółdzielczych i ich zgrupowań. W Monografii Habilitant skorzystał również z metody analizy i krytyki piśmiennictwa.

Dobór metod badawczych w przedmiotowej Monografii należy ocenić ze wszech miar wysoko – jako adekwatnych z punktu widzenia tego rodzaju prac prawniczych oraz tematyki badań.

Monografia oparta jest o czytelny podział zagadnień na ogólne i szczegółowe. Pierwsze trzy rozdziały mają charakter wprowadzający i porządkujący. Odgrywają one szczególną rolę, wskazują bowiem na ramy prawne właściwe dla stosunku zgrupowania solidarnościowego banków spółdzielczych oraz jego rodzaje i cechy dystynktywne. W rozdziale pierwszym Habilitant przedstawił uwarunkowania społeczne i genezę oraz ewolucję regulacji dotyczącej zgrupowań solidarnościowych banków spółdzielczych. Ponadto usystematyzował źródła prawa unijnego i krajowego będące podstawą rekonstrukcji norm prawnych rzutuujących na sytuację uczestników zgrupowań. W rozdziale drugim Habilitant zaproponował typologię zgrupowań banków spółdzielczych na podstawie norm prawa unijnego. Posłużyła ona uporządkowaniu przedmiotów ze względu na ich podobieństwo odniesione do przedmiotu wzorcowego, a więc typów zgrupowań solidarnościowych uregulowanych w prawie unijnym.

Co warte podkreślenia, analiza wybranych porządków prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej nie byłaby możliwa bez przeprowadzenia przez Habilitanta kwerendy badawczej w Instytucie Prawa i Finansów Uniwersytetu Johanna Wolfganga Goethego we Frankfurcie nad Menem, na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Sewilli, w Szkole Prawa Uniwersytetu w Tilburgu, a także w ramach stażu badawczego sfinansowanego przez Narodowe Centrum Nauki w Instytucie Prawa Finansowego Uniwersytetu Karola i Franciszka w Graz.

Przedmiotem rozdziału trzeciego była analiza umowy zgrupowania solidarnościowego banków spółdzielczych w świetle prawa polskiego. Dzięki ocenie tych stosunków możliwe było wyróżnienie podstawowych praw i obowiązków uczestników oraz instytucji centralnych kierujących tymi zgrupowaniami. Umowę zgrupowania solidarnościowego Habilitant przedstawił więc łącznie z powstającym na jej podstawie stosunkiem zobowiązaniowym charakteryzującym się trwałością

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ul. Wóycickiego 1/3, 01-938 Warszawa | +48 22 569 96 50

wpia@uksw.edu.pl | www.wpia.uksw.edu.pl

i bezterminowością, wielostronnością, dobrowolnością, celowością, wzajemnością, kauzalnością i koncernowością. Ustalenia dokonane w tym rozdziale pozwoliły na przeprowadzenie szczegółowych badań dotyczących sposobu tworzenia i organizacji systemu ochrony oraz zrzeszenia zintegrowanego w odpowiedniej kolejności, wskazując wyjściowo na zasadnicze problemy, które powinny być rozwiązane w dalszej części Monografii. W pozostałych rozdziałach Habilitant dokonał analizy zagadnień związanych z tworzeniem, organizacją wewnętrzną oraz stosunkami zewnętrznymi stron stosunku zgrupowania solidarnościowego w świetle norm prawa polskiego. Problematyka poruszona w rozdziałach od czwartego do szóstego stanowi zasadniczą część monografii. W związku z tym są one najbardziej obszerne i złożone. Istotnym zamysłem konstrukcyjnym była jednoczesna ocena praw i obowiązków stron stosunku systemu ochrony oraz zrzeszenia zintegrowanego. Umożliwiło to wskazywanie stopniowo różnic między tymi zgrupowaniami w fazie ich tworzenia i funkcjonowania. Podsumowanie analiz prowadzonych w Monografii zostało ujęte w zakończeniu, w którym Habilitant sformułował wnioski *de lege lata* oraz zaproponował postulaty *de lege ferenda*.

Nie budzi mojej wątpliwości, iż podział Monografii na rozdziały i proporcjonalne rozłożenie w tych częściach Monografii poszczególnych obszarów poddanych analizie – był co najmniej optymalny. Dzięki temu, Monografia jest czytelna i przejrzysta – co ukazuje porządek i pewną dyscyplinę intelektualną Habilitanta.

Analiza przeprowadzona w Monografii pozwoliła Habilitantowi udowodnić tezę badawczą, która sprowadza się do konstatacji, że zawarcie umowy stanowiącej źródło stosunku prawnego zgrupowania solidarnościowego zapewnia zdolność wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych przez banki spółdzielcze lub zrzeszające będące uczestnikami tych zgrupowań.

Sposób przeprowadzenia przez Habilitanta tego wniosku prawniczego, zauważalna konsekwencja i sekwencyjność interpretacyjna – łącznie muszą powodować wysoką ocenę analizowanej Monografii.

Reasumując, w mojej ocenie Monografia jest bardzo cenną pozycją naukową. Wywód ma uniwersalny ponadczasowy charakter. Badania są poprawne pod względem merytorycznym, zostały poprowadzone w dojrzały sposób i odzwierciedlają wysoki poziom dyscypliny badawczej. Autor jest bardzo dobrze zorientowany w regulacjach zarówno publicznoprawnych, jak i prywatnoprawnych. Monografia odzwierciedla doskonałą znajomość prawa rynku finansowego – aktów prawnych, orzecznictwa oraz polskiej i obcojęzycznej literatury przedmiotu. Monografie zamykają wartościowe wnioski z przeprowadzonych badań. Ogólna ocena merytoryczna pracy jest zatem bardzo wysoka. Uzasadnia ją nie tylko prawidłowa realizacja wyznaczonego celu badawczego, sposób prowadzenia badań, ale także wieloaspektowa weryfikacja przyjętych tez badawczych.

V. Ocena dorobku naukowego

Z przedłożonej do recenzji dokumentacji wynika, że dorobek naukowy Habilitanta jest bogaty i zróżnicowany. W swoim autoreferacie Habilitant sam dokonuje podziału własnego dorobku naukowego na obszary badawcze, które w szczególny sposób skupiały Jego uwagę, i tak wyróżnić można następujące publikacje autorstwa/ współautorstwa Habilitanta:

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ul. Wóycickiego 1/3, 01-938 Warszawa | +48 22 569 96 50

wpia@uksw.edu.pl | www.wpia.uksw.edu.pl

- **badania obejmujące prawne zagadnienia funkcjonowania banków spółdzielczych – na co składają się:** *Monografia*; badania w zakresie prawa bankowości spółdzielczej realizowane w ramach grantu badawczego Narodowego Centrum Nauki Miniatura 3, nr rej.: 2019/03/X/HS5/00829, w ramach kierowanego przez Habilitanta projektu pt. „Systemy solidarnościowe banków spółdzielczych w porządkach prawnych państw Unii Europejskiej”; *Grupowy plan naprawy dla systemów solidarnościowych banków spółdzielczych* („Bezpieczny Bank” 2019, nr 1, s. 64–75, ISSN: 1429-2939); *Ustawa o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Komentarz* (red. K. Osajda, B. Lackoroński, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2023, ss. 380, ISBN: 978-83-8291-725-3) – w którym Habilitant opracował samodzielnie komentarze odnoszące się do 45 przepisów; *Prawo bankowe. Komentarz* (red. K. Osajda, J. Dybiński, wyd. 1, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2023, System Informacji Prawnej Legalis) – w którym Habilitant był jednym ze współautorów;
- **badania w zakresie postępowania w przedmiocie przymusowej restrukturyzacji, na co składają się:** *monografia Środki przymusowej restrukturyzacji banku* (Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2018, ss. 308, ISBN: 978-83-812-8775-3); *Współdziałanie organów sieci bezpieczeństwa finansowego w planowaniu przymusowej restrukturyzacji banków* („Przegląd Legislacyjny” 2019, nr 4, s. 17–33, ISSN: 1426-6989); *Termin wniesienia skargi do sądu administracyjnego na decyzję o wszczęciu postępowania w sprawie przymusowej restrukturyzacji. Glosa do postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z 11.08.2020 r., II GZ 221/20* („Glosa” 2022, nr 1, s. 114–127, ISSN: 1233-4634); *Definiowanie zagrożenia upadłością jako podstawa wszczęcia postępowania w przedmiocie przymusowej restrukturyzacji banku* („Monitor Prawa Bankowego” 2023, nr 7–8, ISSN: 2081-9021, przyjęty do druku po uzyskaniu pozytywnej recenzji; współautorka: A. Kowalska; udział własny: 50%); *Przejęcie banku zagrożonego upadłością przez przedsiębiorstwo publiczne* (przyjęty do druku, po uzyskaniu w pełni pozytywnych recenzji, w czasopiśmie „Państwo i Prawo”);
- **badania w zakresie publicznego prawa bankowego, na co składają się:** *Prawo finansowe* (red. A. Hanusz, wyd. II, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2021, ss. 669, ISBN: 978-83-7666-719-5) w którym Habilitant opracował dziewięć rozdziałów poświęconych publicznemu prawu bankowemu: *Ogólna charakterystyka prawa bankowego i status prawny banków*; *Narodowy Bank Polski jako centralny bank państwa*; *Komisja Nadzoru Finansowego jako organ nadzoru mikroostrożnościowego*; *Bankowy Fundusz Gwarancyjny jako organ gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji*; *Banki w formie spółki akcyjnej*; *Banki w formie spółdzielni*; *Bank Gospodarstwa Krajowego jako państwowy bank rozwoju*; *Działalność instytucji kredytowych i banków zagranicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*; *Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe*;
- **badania w zakresie dogmatycznych aspektów podatku od niektórych instytucji finansowych, na co składają się:** *Stosunki zależności lub współzależności zakładu ubezpieczeń jako podmiotu podatku od niektórych instytucji finansowych. Glosa do wyroku NSA z dnia 29 stycznia 2019 r., II FSK 3243/18* („Orzecznictwo Sądów Polskich” 2019, nr 12, s. 131–141, ISSN: 0867-1850); *Significant Worsening of the Bank’s Financial Standing and the Tax on Certain Financial Institutions* („Studia Iuridica Lublinensia” 2019, vol. 28, no. 3, s. 89–99, ISSN: 1731-6375); *Podmiotowość w podatku od niektórych instytucji finansowych – glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z*

16.07.2019 r., II FSK 2233/17 („Glosa” 2022, nr 3, s. 81–94, ISSN: 1233-4634; współautorka: A. Kowalska; udział własny: 50%); *The Impact of Intra-Group Relations on the Amount of the Tax on Certain Financial Institutions* („Studia Iuridica Lublinensia” 2023, vol. 32, no. 2, s. 267–282, ISSN: 1731-6375);

- **badania w zakresie konstrukcji normatywnej korekty z tytułu wierzytelności nieuregulowanych w podatkach dochodowych, na które składają się:** *Sposób rejestrowania przychodów i kosztów z działalności gospodarczej a korekta z tytułu wierzytelności nieuregulowanych* („Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 2021, nr 2, s. 35–40, ISSN: 0137-5490); *Konstrukcja korekty z tytułu wierzytelności nieuregulowanych w podatkach dochodowych* („Forum Prawnicze” 2022, nr 2, s. 55–63, 2081-688X); *Temporalny charakter dokonywania korekty z tytułu wierzytelności nieuregulowanych w podatkach dochodowych* („Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2022, nr 2, s. 53–66, ISSN: 1734-803X);
- **badania w zakresie relacji prawa podatkowego i prawa prywatnego, na które składają się:** *Wykładnia pojęć prawa cywilnego w rekonstrukcji norm prawa podatkowego a postulat spójności i pewności porządku prawnego* ([w:] *Zasada pewności w prawie podatkowym*, red. A. Kaźmierczyk, A. Franczak, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2018, s. 101–112, ISBN: 978-83-8160-427-7); *Dopuszczalność stosowania w postępowaniu podatkowym domniemania faktycznego przynależności aktywów nabytych w czasie trwania wspólności ustawowej do majątku wspólnego. Glosa krytyczna do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 27.03.2019 r., II FSK 908/17* („Przegląd Sądowy” 2021, nr 5, s. 98–112, ISSN: 0867-7255); *Srodki prawne ograniczające unikanie i uchylanie się od opodatkowania. Wybrane problemy (Legal Measures Against Tax Avoidance and Tax Evasion: Selected Issues)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2019, ss. 165, ISBN: 978-83-227-9232-2 (współredaktor: K. Cień); *Przychody i koszty w ujęciu prawa podatkowego oraz bilansowego*, Wydawnictwo Naukowe ArchaeGraph, Łódź 2020, ss. 149, ISBN: 978-83-66035-80-5 (współredaktorzy: A. Lipińska, J. Piętka); *Opodatkowanie spółek. Wybrane problemy*, Wydawnictwo Naukowe ArchaeGraph, Łódź 2022, ss. 135, ISBN: 978-83-67074-50-6 (współredaktor: T. Woźniak). Wśród sześciu wystąpień konferencyjnych poświęconych problematyce relacji prawa podatkowego i prawa prywatnego na szczególną uwagę zasługują następujące referaty: *The Problem of Qualifying Sales Revenues on Online Auction Portals According to Polish Regulations and Jurisprudence*, zaprezentowany na XIX International Conference Cyberspace 2021 (Faculty of Law, Masaryk University, 25–26 listopada 2021 r., Brno); *Wpływ zaburzeń psychicznych strony na tok postępowania podatkowego w świetle orzecznictwa sądów administracyjnych*, zaprezentowany na III Krakowskiej Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Prawa Podatkowego pn. „Wykładnia prawa a ochrona słabszej strony stosunku podatkowoprawnego” (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, 21 czerwca 2022 r., Kraków) oraz *Bezpieczeństwo prowadzenia działalności gospodarczej a srodki prawne przeciwdziałające wyłudzeniom skarbowym*, zaprezentowany na ogólnopolskiej konferencji naukowej pn. „Bezpieczeństwo prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce w świetle przepisów prawa podatkowego i wybranych regulacji prawa karnego” (Akademia Leona Koźmińskiego, 15 czerwca 2023 r., Warszawa);

- **badania w zakresie prawa finansów publicznych, a w szczególności prawa finansów jednostek samorządu terytorialnego, na które składają się:** redakcja monografii naukowej pt. *Podatki i opłaty samorządowe. Aktualne problemy dogmatyczne i orzecznicze* (Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2016, ss. 130, ISBN: 978-83-7784-905-7; współredaktorzy: J. Barczak, A. Niezgodą); *Źródła finansowania samorządu terytorialnego* (red. A. Hanusz, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2015, ss. 468, ISBN: 978-83-264-9201-3); *Podatkowy charakter opłaty planistycznej* opublikowanego w monografii naukowej pt. *Prawo finansowe wobec wyzwań XXI wieku (The Financial Law Towards Challenges of the XXI Century)* pod red. J. Glinieckiej, A. Drywy, E. Juchniewicza i T. Sowińskiego (Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2015, s. 287–300, ISBN: 978-83-7556-737-3; współautor: A. Hanusz; udział własny: 70%); Na wymiar badań prowadzonych nad prawem finansów jednostek samorządu terytorialnego wpływają również wystąpienia konferencyjne, a w szczególności referat pt. *Taxation of Real estates located in Road Lanes – Selected Issues*, zaprezentowany na Międzynarodowej Konferencji Naukowej pn. „The Condition of Public Finances in the EU and Their Future Perspectives (Faculty of Law, Pavel Jozef Šafárik University in Košice, 2–3 czerwca 2022 r., Koszyce).

W mojej ocenie, zarówno rozległy zakres zainteresowań badawczych Habilitanta, który jednak mieści się w ramach spójnych ram szeroko rozumianego prawa finansowego, jak i ilość oraz jakość przywołanego dorobku naukowego – łącznie zasługują na uznanie. Pomimo bowiem różnych obszarów badawczych, podjętych przez Habilitanta, uniknął On niepotrzebnego „rozproszania” swoich prac badawczych – które jednak zakresowo są w pewnym stopniu skupione. Bezspornie dorobek ten przekonuje, iż w przypadku Habilitanta mamy do czynienia ze znakomitym wypełnieniem ustawowej przesłanki „znacznego wkładu w rozwój dyscypliny nauki prawne”, która ma istotne znaczenie, z punktu widzenia przedmiotowego postępowania.

VI. Ocena aktywności naukowej

Imponującym uzupełnieniem zainteresowań badawczych Habilitanta, jest Jego istotna aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej – a także towarzysząca temu aktywność na wielu innych polach takich jak m.in.:

- prowadzenie badań w Katedrze Prawa Finansowego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego (długoterminowy staż naukowy pod opieką prof. dr. hab. Pawła Borszowskiego w ramach Programu Staży Naukowych Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego). Staż odbywał się w dniach 15 maja – 30 czerwca 2022 r. oraz w dniach 1 października – 15 listopada 2022 r.;
- Odbycie następujących staży zagranicznych:

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ul. Wóycickiego 1/3, 01-938 Warszawa | +48 22 569 96 50

wpia@uksw.edu.pl | www.wpia.uksw.edu.pl

- Tilburg Law School – Tilburg University (Królestwo Niderlandów) na podstawie grantu wewnętrznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w dniach 23–30 września 2018 r.;
 - Faculty of Law Matej Bel University Banská Bystrica (Słowacja) w ramach programu Erasmus+ w dniach 21–24 listopada 2018 r.;
 - Institute for Law and Finance Goethe University Frankfurt am Main (Niemcy) jako *Visiting Scholar* w dniach 1–7 grudnia 2018 r.;
 - Faculty of Law University of Sevilla (Hiszpania) w ramach Academic Visitor Programme na podstawie grantu wewnętrznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w dniach 1–8 grudnia 2019 r.;
 - Department of Tax and Fiscal Law University of Graz (Austria) w ramach grantu badawczego Narodowego Centrum Nauki Miniatura 3 realizowanego w dniach 2–14 marca 2020 r. oraz 16–21 sierpnia 2021 r.;
- udział w grantach i konkursach badawczych;
 - działalność dydaktyczna (prowadzenie wykładów, zajęć na studiach podyplomowych, ćwiczeń i seminariów dyplomowych);
 - prowadzenie szkoleń i warsztatów;
 - prowadzenie zajęć w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury;
 - pełnienie funkcji organizacyjnych na WPiA UMCS;
 - organizacja i udział w konferencjach naukowych;
 - członkostwo w komitetach redakcyjnych czasopism naukowych;
 - osiągnięcia popularyzujące naukę;
 - merytoryczne wsparcie dla Kancelarii Senatu, UKNF, Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB oraz Związku Banków Polskich.

Wszystko to łącznie ukazuje wielkie zaangażowanie Habilitanta w szeroko rozumianą działalność akademicką i ekspercką, co w mojej ocenie w zupełności wypełnia przesłankę wskazaną w art. 219 ust. 1 pkt 3 p.s.w.n.

VII. *Konkluzje*

Osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizatorskie Habilitanta wykazane w przedłożonej do recenzji dokumentacji dotyczącej dorobku i osiągnięć, pozwalają stwierdzić, że osiągnięcia Habilitanta wykazują cechy istotnej aktywności i stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny prawo.

Habilitant wykazał istotną aktywność naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni oraz wszechstronnie bardzo dobre przygotowanie do samodzielnego prowadzenia warsztatu naukowego oraz kształcenia młodych naukowców.

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ul. Wóycickiego 1/3, 01-938 Warszawa | +48 22 569 96 50

wpia@uksw.edu.pl / www.wpia.uksw.edu.pl

W mojej ocenie zostały spełnione wszystkie kryteria, o których mowa w art. 219 ust. 1 *ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, co **w pełni uzasadnia nadanie Panu dr Pawłowi Szcześniakowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.**

[prof. ucz. dr hab. Piotr Zapadka]